

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Francouzské překlady pražských toponym

Diplomantka: Bc. Kateřina Platilová

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 106 stran vč. bibliografie a vlastních příloh

V předkládané práci si diplomantka vytkla za cíl excerpovat vzorek pražských toponym, která se často vyskytují ve francouzských publikacích o Praze, a zkoumat, jakým způsobem jsou utvořena odpovídající pojmenování francouzská. V analýzách kombinuje metody toponomastické a nástroje translatologické, neboť implicitně předpokládá, že francouzská toponyma jsou systémovým ekvivalentem (překladem) toponym původně českých, bez ohledu na to, zda excerpované texty samy o sobě byly či nebyly překladem. Soudím, že takový předpoklad je oprávněný, jakkoli by patrně bylo vhodné jej v práci explicitně reflektovat.

V úvodní části autorka stručně, leč fundovaně vymezuje pole onomastiky a toponomastiky, uvádí běžné bohemistické klasifikace toponym založené zejm. na sémantice a sama se přiklání ke klasifikaci Šmilauerově. Dále vymezuje také překladatelské postupy, s nimiž bude v analýzách pracovat – tj. kalk, adaptaci, výpůjčku, transpozici, explicitaci a redukci (s. 37); v rámci adaptačních postupů typických pro psaný jazyk rozlišuje transkripci, transliteraci a transpozici latinky (s. 35).

V aplikační části práce identifikovala ve třinácti různých francouzských publikacích o Praze (přehled na s. 40-41) 63 konceptů, k nimž odkazují pražská toponyma, a vyexcerovala celkem 123 různých francouzských pojmenování pro tyto koncepty. Jádro práce spočívalo v translatologické analýze, kde srovnává francouzský výraz s běžným českým označením pro daný koncept a terminologií překladatelských postupů pojmenovává způsob utvoření francouzského výrazu. Věcně se mi tato analýza zdá bez dílčích chyb. K celkové koncepci analýzy bych jednu připomínku měl: francouzská toponyma jsou i v této části tříděna podle Šmilauerovy klasifikace, tj. v zásadě sémanticky. Nabízí se otázka, jak toto třídění souvisí s translatologickým pohledem. Jinak řečeno: o čem vypovídá fakt, že např. u jmen čtvrtí převládají explicitace (s. 54), zatímco u jmen církevních staveb kalky (s. 57)? Možná by stálo za úvahu roztrždit výchozí toponyma s ohledem na způsob konstruování daného pojmenování, např. na toponyma obsahující pouze *propria* (*Hradčany*), kombinaci *propria* a *apelativa* (*Strahovský klášter*) a pouze *apelativa* (*Státní opera*). Druhým problémem, který autorka však reflektuje, je polymorfni česká podoba některých toponym (*Hradčany* vs. *Pražský hrad*), resp. polysémie některých pojmenování (*Bílá hora* jako název kopce, název čtvrti, název historické události).

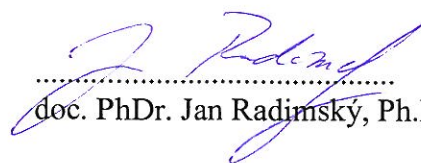
V závěrečné části autorka analyzovala francouzské ekvivalenty skrz kulturně-historické pozadí vybraných výrazů, jako např. jména svatých (*Georges* vs. *Joris*, *Guy* vs. *Vitus*), *apelativa* označující kostel/katedrálu, apod. Také tyto analýzy se mi zdají korektní, nepochopil jsem pouze popisovaný rozdíl mezi francouzskými výrazy *couvent*, *monastère* a *abbaye*.

V závěru práce najdeme oboustranný překladový slovníček analyzovaných toponym. Jedná se o cenný výstup práce – jen je škoda, že do něj autorka bez komentáře zahrнула i výrazy, jejichž francouzskou podobu hodnotí v textu práce jako neadekvátní (např. *Tour poudreuse* na s. 101).

Po formální stránce práce odpovídá požadavkům.

Závěr:

Předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako **výbornou**.

.....
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 20. května 2016